

ZFS predstavlja: Moj najljubši frejtm

Simon Tanšek

Govoriti o dveh svojih najljubših filmskih slikah je precej težko. Imam jih več. Vsekakor je izbor subjektiven. Spremljajo me tudi tiste slike, ki niso na filmu, tiste, ki se ne morejo eksponirati na filmski negativ ali senzor. Te nosim v spominu. Vsak direktor fotografije ima svoj okus, čustva in spomine na vsako snemanje posebej. Spomine na ekipo, s katero preživiš mesec ali dva, lepe in težke trenutke, ko bi se povsem razdal ali pa bi včasih v nekem trenutku najraje vrgel svetlomer v koruzo in snemanje zapustil ali celo zamenjal poklic. A v resnici tega nikoli ne storiš, saj svoje delo ljubiš težavam navkljub. Te pozneje preimenuješ v kreativne težave in nanje počasi pozabiš.

Filma, filmskega prizora, in če zadevo še bolj reduciram, filmske slike brez čustev ni. Slika brez čustev je le tehnična preslikava nečesa pred objektivom, slika s čustvi pa je presežek, dvig nad povprečje. Slika lahko s svojimi elementi čustev filmu tudi doda in najlepše je, če slika in scenarij hodita z roko v roki proti skupnemu cilju, ki se imenuje emocija. Torej, tu je moj izbor ...

Ruševine (2004, Janez Burger)

To sliko, ki je nastala v 1/50 sekunde, sem izbral, ker menim, da se je v tem delčku sekunde združilo veliko pozitivnih elementov. Na nekatere vizualne elemente sem vplival sam, na druge moji sodelavci, igralca zopet na neke tretje. So pa v tej sliki prisotni tudi elementi, ki nam jih je podarila narava oziroma srečno naključje. Zame je to trenutek, kjer znotraj slikovnega okvirja vse stvari funkcionirajo, se dopolnjujejo in vizualno podpirajo zgodbo.

Proti koncu filma, ko že slutimo njegov razplet, Žana (Nataša Matjašec) sporoči svojemu možu Hermanu (Darko Rundek), da je izgubila njunega še nerojenega otroka, se obrne stran od njega in odide proti horizontu. Hermana novica zelo pretrese. Samotnemu Hermanu se kamera v pravem trenutku približa in omogoči, da bolj vidimo njegov izraz in njegove oči, ki se zasolžijo. Herman pogoltne cmok v grlu in gleda v njeni smeri. Čeprav Žane ne vidimo več, je v sliki prisotna z nami, saj jo čutimo v njegovem pogledu in

bolečem izrazu. Ko Herman spozna, da je poleg vsega dokončno izgubil tudi njo, pogleda proti nebu. V tem trenutku veter zapiha še močneje. Hermanovi lasje zaplapolajo, prav tako tudi njegov ovrtnik. Kot bi veter prinesel neko dolgo pričakovano neizbežno odločitev, s tem osvobodil glavne akterje tegob in tako vsemu naredil konec oziroma prinesel nov začetek.

Hermanu pogled zastane uprt v neskončnost neba. Levo zadaj za Hermanom vidimo vzrok vsega hudega, gledališki oder, postavljen na horizontu hriba, simbol njegovega egoizma.

Ljubezen in ostali zločini (Ljubav i ostali zločini, 2008, Stefan Arsenijević)

To sliko sem izbral iz čisto drugega razloga, pa čeprav gre tudi tu za trenutek, kjer se vse stvari dopolnjujejo, a na povsem drug način. Ta slika se ponaša z enostavnostjo, s statičnostjo, simetrijo in temno ekspozicijo. Manj je lahko tudi več.

Scena, iz katere je izbrana ta slika, se pojavi proti koncu filma. Glavna akterja, Anica (Anica Dobra) in Stanislav (Vuk Kostić), šepetaje razpravljata o ropu in odhodu v tujino. Zadaj za njima se počasi pojavlja svetloba požara, ki počasi narašča in na koncu tudi prekine njun dialog. V tem trenutku se odločata, ali bosta sploh odšla, mogoče ostala, odšla vsak zase ali skupaj. Precej pomemben trenutek, ko se odločata o svoji prihodnosti in ljubezni. Tehnično in ekspozicijsko sta obraza postavljena na spodnji del krivulje negativna, ki se približuje črnini brez detajlov. Obraza sta zelo temna, toda risba v črčinah je še vedno vidna. Precej tvegano za dolg, nekajminutni pomemben dialog v končnici filma. Za gotovost pri takšni ekspoziciji je potrebno pred snemanjem narediti precizne teste, z njimi preizkusiti vso verigo: izbor negativna, objektivov, laboratorijski proces, telekiniranje oziroma skeniranje, izbor pozitivna ... in se vsekakor prej dogovoriti z režiserjem o vizualnem stilu filma oziroma posameznih scen, da na projekciji ni nepotrebnih presenečenj.

Vsekakor ni zločin kazati temnih obrazov – prav nasprotno. Oba akterja smo gledali že ves film in poznamo njuna obraza. Temno sliko podpira tudi zelo intimen dialog. In če je slika temnejša, začne delovati gledalčeva domišljija, aktivira se razmišljanje.

